

Załącznik – informacje na temat projektu:

W 2007 roku w Polsce stwierdzono nowotwory układu moczowo-płciowego u 14.180 mężczyzn. W 2007 r. z powodu nowotworów nerki, gruczołu krokowego oraz pęcherza moczowego zmarło 7.830 mężczyzn, większość w wieku produkcyjnym. W celu minimalizacji tego zjawiska w ramach niniejszego przedsięwzięcia opracowany zostanie program profilaktyczny nowotworów układu moczowo-płciowego u M „45+”, który obejmować będzie następujące jednostki chorobowe: rak gruczołu krokowego, pęcherza moczowego oraz nerki. Nowotwory gruczołu krokowego w 2007 r. rozpoznano u 7.638 mężczyzn, a liczba zachorowań 2-krotnie przewyższa liczbę zgonów. Nowotwory złośliwe gruczołu krokowego stanowią 12% zachorowań na nowotwory u mężczyzn i 7,5% zgonów nowotworowych.

Wzrost zachorowań zaczyna się po 45. roku życia. Zachorowalność i umieralność na nowotwory złośliwe stercza wykazywała tendencję wzrostową, przy czym od połowy lat 90. notuje się przyśpieszenie wzrostu. Druga jednostka chorobowa objęta programem – nowotwór pęcherza moczowego – w 2007 r. została rozpoznana u 4.237 mężczyzn i 1.168 kobiet. Liczba zgonów spowodowanych nowotworami pęcherza wyniosła 2.377 mężczyzn i 611 kobiet. We wszystkich grupach wiekowych obserwuje się wyraźną przewagę liczby zachorowań i zgonów u mężczyzn w stosunku do kobiet. Programem profilaktycznym zostanie objęty również nowotwór nerki, który w 2007 r. został rozpoznany u 2.305 mężczyzn i 1.581 kobiet (liczba zgonów – 1.521 mężczyzn i 931 kobiet). Większość nowotworów nerki występuje u osób po 45. roku życia. Wskaźnik zachorowalności pod względem płci we wszystkich grupach wiekowych wskazuje na większe ryzyko zapadalności na nowotwór nerki w przypadku mężczyzn.

Ocena danych epidemiologicznych w Polsce w zakresie chorób nowotworowych wskazuje, że wykrywalność nowotworów, w tym również nowotworów układu moczowo-płciowego, następuje w zaawansowanym stadium chorobowym, co zmniejsza szanse na wyleczenie. Jedną z przyczyn tego stanu rzeczy jest niska świadomość zdrowotna społeczeństwa, a także zakorzeniony w społeczeństwie niewłaściwy styl życia (narażenie na karcinogeny dymu tytoniowego, otyłość, brak aktywności fizycznej), brak właściwej edukacji w okresie późnoszkolnym oraz miejscu pracy, zachowania społeczne niesprzyjające samokontroli i samoocenie zdrowotnej, brak właściwych relacji lekarz – pacjent, brak prawidłowych wzorców zachowań prozdrowotnych oraz odpowiednich metod i środków dotarcia do wszystkich grup społeczno-ekonomicznych oraz brak wystarczającej wiedzy wśród pracujących mężczyzn w wieku „45+” nt. rakotwórczych czynników środowiskowych, w tym czynników zawodowych.

Realizacja Projektu przyczyni się do poprawy zachowań prozdrowotnych, co przyczynić się może do wczesnego wykrycia nowotworu, co z kolei pozwoli zwiększyć skuteczność leczenia. Istotnym jest, że zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30.06.2009 r. nowotwór pęcherza moczowego jest chorobą zawodową. Natomiast w stosunku do nowotworów nerki i gruczołu krokowego istnieją dane epidemiologiczne wskazujące na występowanie czynników zawodowych zwiększających ryzyko ich wystąpienia. Wśród uznanych czynników rakotwórczych układu moczowo-płciowego m. in. wymieniane są: palenie tytoniu, aminy aromatyczne, dioksyny i polichlorowane bifenyle, kadm, etc. Wśród grup zawodowych szczególnie ryzyka zachorowania na nowotwory układu moczowo-płciowego wymieniani są: pracownicy przemysłu gumowego, zakładów produkcji aluminium, produkcji auraminy, produkcji i naprawy obuwia, gazyfikacji węgla, produkcji koksu,

produkcji fuksyny, rafinerii ropy naftowej, strażacy, odlewnicy, pracownicy elektrowni, operatorzy maszyn ciężkich, pracowników kolei, kominiarze. Należy podkreślić, że ww. zawody charakteryzują się wysokim stopniem maskulinizacji.

Realizacja Projektu przyczyni się do dalszej identyfikacji czynników wpływających na zachorowalność na tego typu nowotwory.

Celem ogólnym Projektu jest zwiększenie stanu wiedzy oraz pozytywna zmiana zachowań mężczyzn w zakresie przyczyn i objawów chorób nowotworowych w obrębie układu moczowo-płciowego u aktywnych zawodowo mężczyzn po 45. roku życia.

Celami szczegółowymi są:

- wzrost świadomości mężczyzn i ich partnerek o chorobach nowotworowych układu moczowo-płciowego,
- wzrost motywacji do zmiany zachowań mężczyzn, czyli m.in. do eliminowania czynników ryzyka, w tym przede wszystkim czynników zawodowych i prowadzenia zdrowego stylu życia, do corocznej kontroli urologicznej (w szczególności gruczołu krokowego),
- wzrost stanu wiedzy lekarzy med. rodzinnej, lekarzy med. pracy oraz urologów dotyczącej zagadnień chorób układu moczowo-płciowego, w szczególności o wpływie czynników zawodowych na poziom zachorowalności.

Projekt ma charakter innowacyjny i jest pierwszym ogólnopolskim programem skierowanym do mężczyzn mającym na celu ograniczenie zachorowalności i umieralności z powodu chorób nowotworów układu moczowo-płciowego. Projekt jest komplementarny w stosunku do innych projektów realizowanych w ramach Działania 2.3, Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego oraz Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko. Realizując projekt Partnerzy, będą korzystali z dotychczasowych doświadczeń krajowych i międzynarodowych. Projekt jest zgodny z politykami horyzontalnymi: polityką równości szans (poprzez wspieranie płci o niekorzystnej sytuacji w zakresie zapadalności na nowotwory układu moczowo-płciowego), polityką społecznoinformacyjną (poprzez m. in. wykorzystanie w Projekcie nowoczesnych narzędzi komunikacyjnych – platforma internetowa), polityką zrównoważonego rozwoju poprzez dotarcie z ofertą projektu, w tym z ofertą edukacyjną do lekarzy ze wszystkich regionów kraju oraz poprzez wykonanie materiałów promocyjnych z tworzyw ekologicznych).

Cele Projektu są zgodne z Programem Operacyjnym Kapitał Ludzki (PO KL), gdyż dotyczą zapewnienia warunków sprzyjających poprawie i utrzymaniu dobrego stanu zdrowia osób pracujących. Jednocześnie Projekt odpowiada na problemy zidentyfikowane w diagnozie PO KL, zgodnie z którą „Najbardziej zagrożoną grupą w Polsce są mężczyźni w wieku 45 – 59 lat, z nadwyżką umieralności powyżej 60% w stosunku do średniego poziomu Unii Europejskiej (...)”. Zgodnie z diagnozą społeczno-gospodarczą PO KL główną przyczyną zgonów mężczyzn w wieku produkcyjnym są nowotwory złośliwe.

Cele Projektu są zgodne również z krajowymi dokumentami strategicznymi (Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007-2013, Narodowym Planem Zdrowotnym na lata 2004-2013 oraz 2007-2015 oraz z Narodowym Programem Zwalczania Chorób Nowotworowych). Projekt odpowiada na założenia rządowego Programu „Solidarność pokoleń – działania dla zwiększenia aktywności zawodowej osób w wieku 50+”. Projekt jest również zgodny z Planem Działań 2010 oraz Szczegółowym Opisem Priorytetów – typ projektu – „Opracowanie kompleksowych programów profilaktycznych (...)”.

